

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 21. januára 2015*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Smernica 93/13/EHS — Zmluvy uzatvárané medzi obchodníkmi a spotrebiteľmi — Zmluvy o hypotekárnych úveroch — Zmluvné podmienky týkajúce sa úrokov z omeškania — Nekalé podmienky — Konanie o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou — Zníženie výšky úrokov — Právomoci vnútroštátneho súdu“

V spojených veciach C-482/13, C-484/13, C-485/13 a C-487/13,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Juzgado de Primera Instancia e Instrucción de Marchena (Španielsko) z 12. augusta 2013 a doručené Súdnemu dvoru 10. septembra 2013, ktoré súvisia s konaniami:

Unicaja Banco SA

proti

Josému Hidalgovi Ruedovi,

Maríi del Carmen Vega Martín,

Gestión Patrimonial Hive SL,

Franciscovi Antonioví Lópezovi Reinovi,

Rose Maríi Hidalgovej Vegovej (C-482/13),

a

Caixabank SA

proti

Manuelovi Maríovi Ruedovi Ledesmovi (C-484/13),

Rosario Mesovej Mesovej (C-484/13),

Josému Labellovi Crespovi (C-485/13),

Rosario Márquezovej Rodríguezovej (C-485/13),

Rafaelovi Gallardovi Salvatovi (C-485/13),

* Jazyk konania: španielčina.

Manuele Márquezovej Rodríguezovej (C-485/13),

Albertovi Galánovi Lunovi (C-487/13),

Domingovi Galánovi Lunovi (C-487/13),

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia S. Rodin, E. Levits (spravodajca), M. Berger a F. Biltgen,

generálny advokát: N. Wahl,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 10. septembra 2014,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Unicaja Banco SA, v zastúpení: J. Almoguera Valencia, abogado,

— Caixabank SA, v zastúpení: J. Rodríguez Cárcamo a B. García Gómez, abogados,

— španielska vláda, v zastúpení: A. Rubio González a S. Centeno Huerta, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: J. Rius, M. van Beek a G. Valero Jordana, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní zo 16. októbra 2014,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálnych konaní sa týkajú výkladu článku 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).
- 2 Tieto návrhy boli predložené v rámci sporov, ktorých účastníkmi sú jednak Unicaja Banco SA (ďalej len „Unicaja Banco“) a pán Hidalgo Rueda, pani del Carmen Vega Martín, spoločnosť Gestión Patrimonial Hive SL, pán López Reina a pani Hidalgo Vega, a jednak Caixabank SA (ďalej len „Caixabank“) a po prvé pán Rueda Ledesma a pani Mesa Mesa, po druhé pán Labello Crespa, pani R. Márquez Rodríguez, pán Gallardo Salvat a pani M. Márquez Rodríguez, a po tretie pán A. Galán Luna a pán D. Galán Luna vo veci vymáhania nezaplatených dlžných súm vyplývajúcich zo zmlúv o hypotekárnom úvere uzatvorených medzi týmito účastníkmi konania vo veci samej.

Právny rámec

Smernica 93/13

- 3 Článok 1 ods. 2 smernice 93/13 stanovuje:

„Zmluvné podmienky, ktoré odrážajú záväzné zákonné alebo regulačné ustanovenia a ustanovenia alebo zásady medzinárodných dohovorov, ktorých sú členské štáty alebo spoločenstvo zmluvnou stranou, najmä v oblasti dopravy, nepodliehajú ustanoveniam tejto smernice.“

- 4 Článok 3 ods. 1 tejto smernice stanovuje:

„Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery [dobrej viery – *neoficiálny preklad*] spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.“

- 5 Článok 4 ods. 1 uvedenej smernice spresňuje:

„... nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.“

- 6 Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“

- 7 Podľa článku 7 ods. 1 uvedenej smernice:

„Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

Španielska právna úprava

- 8 Ochrana spotrebiteľov pred nekalými podmienkami bola v španielskom práve zabezpečená najprv všeobecným zákonom č. 26/1984 o ochrane spotrebiteľov a užívateľov (Ley General 26/1984 para la Defensa de los Consumidores y Usuarios) z 19. júla 1984 (BOE č. 176 z 24. júla 1984, s. 21686).
- 9 Všeobecný zákon č. 26/1984 bol neskôr zmenený a doplnený zákonom č. 7/1998 o všeobecných zmluvných podmienkach (Ley 7/1998 sobre Condiciones Generales de la Contratación) z 13. apríla 1998 (BOE č. 89 zo 14. apríla 1998, s. 12304), ktorý smernicu prebral do španielskeho vnútroštátneho práva.
- 10 Tieto ustanovenia boli prebraté kráľovským legislatívnym dekrétom 1/2007 o prepracovaní všeobecného zákona o ochrane spotrebiteľov a užívateľov a ďalších doplňujúcich zákonov (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) zo 16. novembra 2007 (BOE č. 287 z 30. novembra 2007, s. 49181).

11 Podľa článku 83 kráľovského legislatívneho dekrétu 1/2007:

„1. Nekalé podmienky sú neplatné a považujú sa za nedohodnuté.

2. Neplatná časť zmluvy sa upraví podľa článku 1258 Občianskeho zákonníka a zásady dobrej viery.

Súd, ktorý rozhodne o neplatnosti uvedených podmienok, na tieto účely zmluvu zmení a v prípade jej ďalšej existencie môže zmierniť práva a povinnosti zmluvných strán, ak spotrebiteľovi a užívateľovi vznikne výrazná škoda. Súd môže zmluvu vyhlásiť za neplatnú iba v prípade, že zmluvné podmienky, ktoré platia naďalej, vedú k nerovnovážnemu postaveniu strán, ktoré nemožno odstrániť.“

12 V dôsledku rozsudku Aziz (C-415/11, EU:C:2013:164) bola španielska právna úprava týkajúca sa ochrany spotrebiteľov zmenená a doplnená zákonom 1/2013 zo 14. mája 2013 o opatreniach na posilnenie ochrany hypotekárnych dlžníkov, reštrukturalizácii dlhu a sociálnom nájme (Ley de medidas para reforzar la protección a los deudores hipotecarios, reestructuración de deuda y alquiler social, BOE č. 116 z 15. mája 2013, s. 36373). Tento zákon mení a dopĺňa konkrétne niektoré ustanovenia zákona 1/2000 o občianskom súdnom konaní (Ley 1/2000 de Enjuiciamiento Civil) zo 7. januára 2000 (BOE č. 7 z 8. januára 2000, s. 575).

13 Článok 552 ods. 1 zákona o občianskom súdnom konaní, v znení článku 7 bodu 1 zákona 1/2013, stanovuje:

„Ak súd dospeje k záveru, že niektorú z podmienok uvedených v exekučnom titule podľa článku 557 ods. 1 možno považovať za nekalú, vypočuje účastníkov konania do piatich dní. Po ich vypočutí rozhodne v lehote piatich dní v súlade s článkom 561 ods. 1 bodom 3.“

14 Článkom 7 ods. 3 zákona 1/2013 bol do článku 561 ods. 1 zákona o občianskom súdnom konaní doplnený bod 3, ktorý znie:

„Ak sa jedna alebo viaceré podmienky považujú za nekalé, v uznesení, ktoré sa vydá, sa určia následky takej nekalosti, pričom sa buď rozhodne, že exekúcia je neprípustná, alebo sa nariadi exekúcia bez uplatnenia podmienok, ktoré sa považujú za nekalé.“

15 Článkom 7 ods. 14 zákona 1/2013 sa mení a dopĺňa článok 695 zákona o občianskom súdnom konaní, pričom spresňuje, že existencia nekalých podmienok predstavuje dôvod na podanie námietok, znie takto:

„1. V konaniach uvedených v tejto kapitole môže dlžník, proti ktorému sa vedie konanie o výkone rozhodnutia, uplatňovať iba námietku, ktorá sa opiera o nasledujúce dôvody:

...

4. nekalá povaha zmluvnej podmienky, na základe ktorej má dôjsť k výkonu rozhodnutia alebo určujúcej vymáhateľnú čiastku.“

16 Článkom 3 ods. 2 zákona 1/2013 bol tiež zmenený a doplnený článok 114 hypotekárneho zákona (Ley Hipotecaria) tak, že bol do neho doplnený tretí pododsek v tomto znení:

„Úroky z omeškania v prípade pôžičiek alebo úverov na nadobudnutie nehnuteľnosti určenej na trvalé bývanie zabezpečených hypotekárnymi záložnými právami zriadenými k tejto nehnuteľnosti nemôžu prevyšovať trojnásobok zákonnej úrokovej sadzby a môžu plynúť len z nesplatenej istiny. Uvedené úroky z omeškania sa nemôžu v žiadnom prípade kapitalizovať, s výnimkou prípadu uvedeného v článku 579 ods. 2 písm. a) zákona o občianskom súdnom konaní.“

17 Napokon druhé prechodné ustanovenie zákona 1/2013 dopĺňa:

„Obmedzenie úrokov z omeškania v prípade hypotekárnych záložných práv zriadených k nehnuteľnosti určenej na trvalé bývanie uvedené v článku 3 bode 2 sa uplatní na hypotekárne záložné práva zriadené po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

Uvedené obmedzenie sa tiež uplatní na úroky z omeškania stanovené v zmluvách o úvere zabezpečených hypotekárnym záložným právom k nehnuteľnosti určenej na trvalé bývanie zriadeným pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, ktoré sa stanú splatnými po nadobudnutí jeho účinnosti, ako aj na úroky z omeškania, ktoré sa k uvedenému dátumu stali splatnými, no neboli zaplatené.

V konaniach o nútenom výkone rozhodnutia alebo konaniach vo veci mimosúdneho predaja, ktoré sa začali a neskončili do nadobudnutia účinnosti tohto zákona, a v ktorých sa už stanovila suma, na ktorú sa požaduje nútený výkon rozhodnutia alebo mimosúdny predaj, súdny tajomník alebo notár poskytne oprávnenému lehotu 10 dní na prepočítanie tejto sumy v súlade s predchádzajúcim bodom.“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

18 V sporoch vo veciach samých ide o konania o nútenom výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou, ktoré začali Unicaja Banco a Caixabank, v súvislosti s núteným výkonom viacerých hypotekárnych záložných práv, ktoré boli zriadené v období od 5. januára 2007 do 20. augusta 2010 na zabezpečenie súm od 47 000 do 249 000 eur.

19 Vo veci C-482/13 bola pre hypotekárny úver stanovená sadzba úrokov z omeškania vo výške 18 %, ktorú bolo možné zvýšiť, ak by zvýšenie upravenej úrokovej sadzby o štyri percentuálne body viedlo k vyššej úrokovej sadzbe, pričom však bola stanovená maximálna nominálna sadzba 25 % ročne. Vo veciach C-484/13, C-485/13 a C-487/13 bola pre hypotekárne úvery stanovená sadzba úrokov z omeškania vo výške 22,5 %.

20 Okrem toho všetky zmluvy o úvere, o ktoré ide vo veciach samých, obsahovali podmienku umožňujúcu veriteľovi – v prípade porušenia svojich platobných povinností dlžníkom – určiť skorší termín splatnosti, než bolo pôvodne dohodnuté, a požadovať splatenie celej nesplatenej istiny spolu s dohodnutými úrokmi, úrokmi z omeškania, poplatkami, výdavkami a trovami.

21 Unicaja Banco a Caixabank podali na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, v období od 21. marca 2012 do 3. apríla 2013 návrhy na nútený výkon rozhodnutí týkajúcich sa dlžných súm po tom, ako uplatnili sadzbu úrokov z omeškania vyplývajúcu z dotknutých hypotekárnych zmlúv. V rámci konania o týchto žalobách sa daný súd zaoberá otázkou „nekalej“ povahy v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 93/13 podmienok týkajúcich sa sadzby úrokov z omeškania, ako aj uplatňovania týchto sadzieb na istinu, ktorej predčasná splatnosť nastala z dôvodu omeškania platieb.

22 V tejto súvislosti však vnútroštátny súd vyslovil pochybnosti, pokiaľ ide o dôsledky, ktoré má vyvodíť z nekalej povahy uvedených zmluvných podmienok, vzhľadom na druhé prechodné ustanovenie zákona 1/2013. Ak by totiž mal uplatniť toto ustanovenie, musel by dať prepočítať úroky z omeškania podľa tretieho pododseku tohto ustanovenia.

23 Za týchto okolností Juzgado de Primera Instancia e Instrucción de Marchena rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má vnútroštátny súd, v súlade so smernicou 93/13..., najmä s článkom 6 ods. 1 smernice, a s cieľom zabezpečiť ochranu spotrebiteľov a používateľov v súlade so zásadami ekvivalencie a efektivity, keď konštatuje existenciu nekalej podmienky týkajúcej sa úrokov z omeškania pri

hypotekárnych úveroch, vyhlásiť zmluvnú podmienku za neplatnú a nezáväznú, alebo naopak upraviť zmluvnú podmienku týkajúcu sa úrokov tým, že oprávneného alebo veriteľa vyzve, aby prepočítal úroky?

2. Stanovuje druhé prechodné ustanovenie zákona 1/2013... jednoznačné obmedzenie ochrany záujmov spotrebiteľa, keď implicitne ukladá súdnemu orgánu povinnosť upraviť zmluvnú podmienku týkajúcu sa úrokov z omeškania, ktorá bola posúdená ako nekalá, tým, že prepočíta dohodnuté úroky a ponechá v platnosti zmluvnú podmienku, ktorá je nekalá, namiesto toho, aby ju vyhlásil za neplatnú a nezáväznú pre spotrebiteľa?
 3. Odporuje druhé prechodné ustanovenie zákona 1/2013... smernici 93/13..., najmä jej článku 6 ods. 1, keďže znemožňuje uplatnenie zásad ekvivalencie a efektivity v oblasti ochrany spotrebiteľa a obchádza uplatnenie sankcie neplatnosti a nezáväznosti vo vzťahu k zmluvným podmienkam týkajúcim sa úrokov z omeškania, ktoré boli posúdené ako nekalé, dohodnutým v zmluvách o hypotekárnych úveroch uzavretých pred nadobudnutím účinnosti zákona 1/2013...?“
- 24 Uznesením predsedu Súdneho dvora z 10. októbra 2013 boli veci C-482/13 až C-487/13 spojené na spoločné konanie na účely písomnej časti konania, ústnej časti konania a vyhlásenia rozsudku.
- 25 Veci C-486/13 a C-483/13 boli vylúčené uzneseniami predsedu Súdneho dvora z 13. marca 2014 a 3. októbra 2014 na samostatné konania z dôvodu ich výmazu z registra.

O prejudiciálnych otázkach

- 26 Týmito otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 6 ods. 1 smernice 93/13 má vykladať v tom zmysle, že bráni takému vnútroštátnemu ustanoveniu, podľa ktorého vnútroštátny súd rozhodujúci v konaní o výkone rozhodnutia má dať prepočítať sumy, ktoré sú dlžné podľa podmienky zmluvy o hypotekárnom úvere stanovujúcej úroky z omeškania, ktorých sadzba je trikrát vyššia než zákonná sadza, na základe uplatnenia sadzby úrokov z omeškania, ktorá nepresahuje toto maximum.
- 27 V tejto súvislosti treba na úvod uviesť, že vnútroštátny súd považuje zmluvné podmienky týkajúce sa úrokov z omeškania v zmluvách o hypotekárnom úvere, o ktorých rozhoduje, za „nekalé“ v zmysle článku 3 smernice 93/13.
- 28 V tomto kontexte treba pripomenúť, že pokiaľ ide o dôsledky, ktoré treba vyvodiť z konštatovania nekalkej povahy zmluvnej podmienky zaväzujúcej spotrebiteľa, zo znenia článku 6 ods. 1 smernice 93/13 vyplýva, že vnútroštátne súdy sú povinné iba neuplatniť nekalú zmluvnú podmienku, aby nebola pre spotrebiteľa záväzná, nemôžu však zmeniť jej obsah. Zmluva totiž musí v zásade existovať ďalej bez akejkoľvek zmeny okrem odstránenia nekalých podmienok, pokiaľ je jej ďalšia existencia možná v súlade s pravidlami vnútroštátneho práva (rozsudky Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, bod 65, ako aj Asbeek Brusse a de Man Garabito, C-488/11, EU:C:2013:341, bod 57).
- 29 Konkrétne toto ustanovenie nemožno vykladať v tom zmysle, že umožňuje vnútroštátnemu súdu v prípade, keď konštatuje nekalú povahu zmluvnej pokuty v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, znížiť pokutu uloženú spotrebiteľovi namiesto povinného neuplatnenia celej predmetnej zmluvnej podmienky na uvedeného spotrebiteľa (rozsudok Asbeek Brusse a de Man Garabito, EU:C:2013:341, bod 59).
- 30 Navyše vzhľadom na povahu a význam verejného záujmu, na ktorom spočíva ochrana spotrebiteľov, ktorí sa voči podnikateľom nachádzajú v nevýhodnejšom postavení, smernica 93/13, ako vyplýva z jej článku 7 ods. 1 v spojení s jej dvadsiatym štvrtým odôvodnením, ukladá členským štátom povinnosť stanoviť primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých

podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky Banco Español de Crédito, EU:C:2012:349, bod 68, ako aj Kásler a Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, bod 78).

- 31 Pokiaľ by totiž vnútroštátny súd mohol meniť obsah nekalých podmienok, mohlo by sa tým ohroziť splnenie dlhodobého cieľa uvedeného v článku 7 smernice 93/13. Takáto právomoc by totiž mohla prispieť k odstráneniu odstrašujúceho účinku na podnikateľov tým, že sa takéto nekalé podmienky voči spotrebiteľovi jednoducho neuplatnia, pretože podnikatelia by zostali v pokušení použiť tieto podmienky s vedomím, že aj keby boli vyhlásené za neplatné, vnútroštátny súd môže zmluvu upraviť v nevyhnutnom rozsahu tak, že bude chrániť záujem uvedených podnikateľov (rozsudky Banco Español de Crédito, EU:C:2012:349, bod 69, ako aj Kásler a Káslerné Rábai, EU:C:2014:282, bod 79).
- 32 Pokiaľ ide o predchádzajúce úvahy, Súdny dvor už rozhodol, že článok 6 ods. 1 smernice 93/13 bráni vnútroštátnej právnej norme, ktorá vnútroštátnemu súdu umožňuje v prípade, že konštatuje neplatnosť nekalej podmienky v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom, doplniť uvedenú zmluvu tým, že zmení obsah tejto podmienky (rozsudky Banco Español de Crédito, EU:C:2012:349, bod 73, ako aj Kásler a Káslerné Rábai, EU:C:2014:282, bod 77).
- 33 Súdny dvor tiež uznal, že vnútroštátny súd má možnosť nahradiť nekalú podmienku ustanovením vnútroštátneho práva dispozitívnej povahy pod podmienkou, že toto nahradenie bude v súlade s cieľom článku 6 ods. 1 smernice 93/13 a umožní opätovne zaviesť skutočnú rovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán. Táto možnosť sa však obmedzuje na prípady, v ktorých by v dôsledku vyhlásenia nekalej podmienky za neplatnú musel súd zrušiť celú zmluvu, čím by vystavil spotrebiteľa dôsledkom, ktoré by ho penalizovali (pozri v tomto zmysle Kásler a Káslerné Rábai, EU:C:2014:282, body 82 až 84).
- 34 V sporoch vo veciach samých, a s výhradou overenia v tomto ohľade vnútroštátnym súdom, zrušenie predmetných zmluvných podmienok však nemôže mať negatívne dôsledky na spotrebiteľa, pretože sumy, s ohľadom na ktoré sa začali konania o nútenom výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zafaženej hypotékou, budú nevyhnutne nižšie, keďže nedôjde k navýšeniu o úroky z omeškania stanovené v daných zmluvných podmienkach.
- 35 Po pripomenutí týchto zásad, z rozhodnutí vnútroštátneho súdu vyplýva, že druhé prechodné ustanovenie zákona 1/2013 zakotvuje úpravu úrokov z omeškania v prípade pôžičiek alebo úverov na nadobudnutie nehnuteľnosti určenej na trvalé bývanie a zabezpečených hypotekárnymi záložnými právami zriadenými k tejto nehnuteľnosti. Uvádza sa v ňom aj to, že v konaniach o nútenom výkone rozhodnutia alebo vo veci mimosúdneho predaja, ktoré sa začali a neskončili do nadobudnutia účinnosti tohto zákona, t. j. 15. mája 2013, a v ktorých sa už stanovila suma, pre ktorú sa požaduje nútený výkon rozhodnutia alebo mimosúdny predaj, sa výška tejto sumy musí prepočítať použitím úrokov z omeškania, ktoré sú nanajvýš vo výške trojnásobku zákonnej úrokovej sadzby, pretože sadzba úrokov z omeškania stanovená zmluvou o hypotekárnom úvere je vyššia než táto sadzba.
- 36 Ako zdôraznila španielska vláda vo svojich písomných vyjadreniach a na pojednávaní, a ako generálny advokát uviedol v bodoch 38 a 39 svojich návrhov, rozsah pôsobnosti druhého prechodného ustanovenia zákona 1/2013 sa uplatní na každú zmluvu o hypotekárnom úvere, a odlišuje sa teda od rozsahu pôsobnosti smernice 93/13, ktorý sa týka výlučne nekalých podmienok v zmluvách uzavretých medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom. Z toho vyplýva, že povinnosť dodržiavať sadzbu zodpovedajúcu sadzbe úrokov z omeškania, ktorá je trikrát vyššia než zákonná sadza, ako ju stanovil zákonodarca, nijako nebráni tomu, aby súd posúdil nekalú povahu zmluvnej podmienky stanovujúcej úroky z omeškania.
- 37 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 4 ods. 1 smernice 93/13 sa má nekalá povaha zmluvnej podmienky posudzovať so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace so zmluvou v čase jej uzatvorenia. Z toho vyplýva, že

v tomto kontexte treba tiež posúdiť dôsledky, ktoré táto podmienka môže mať v rámci práva uplatniteľného na takú zmluvu, čo zahŕňa preskúmanie vnútroštátneho právneho systému (pozri uznesenie Sebestyén, C-342/13, EU:C:2014:1857, bod 29 a citovanú judikatúru).

- 38 V tejto súvislosti treba navyše pripomenúť, že vo vnútroštátnom spore vedenom výhradne medzi jednotlivcami musí vnútroštátny súd pri použití ustanovení vnútroštátneho práva zohľadniť všetky pravidlá vnútroštátneho práva a vykladať ich v najširšej možnej miere s ohľadom na znenie a účel smernice, ktorá sa v danej oblasti uplatňuje, aby dospel k riešeniu, ktoré je v súlade s cieľom sledovaným smernicou (rozsudok Kásler a Káslerné Rábai, EU:C:2014:282, bod 64).
- 39 Preto treba konštatovať, že keďže druhé prechodné ustanovenie zákona 1/2013 nebráni tomu, aby vnútroštátny súd rozhodujúci o nekalej podmienke, splnil svoju úlohu tak, že zruší uvedenú podmienku, smernica 93/13 nebráni uplatneniu takeého vnútroštátneho ustanovenia.
- 40 To na jednej strane znamená, že keď vnútroštátny súd rozhoduje o zmluvnej podmienke týkajúcej sa úrokov z omeškania, ktorých sadzba je nižšia než sadzba stanovená druhým prechodným ustanovením zákona 1/2013, skutočnosť, že maximálna výška je stanovená podľa zákona, nebráni uvedenému súdu v tom, aby posúdil prípadnú nekalú povahu tejto podmienky v zmysle článku 3 smernice 93/13. Sadzbu úrokov z omeškania, ktorá je nižšia než trojnásobok zákonnej sadzby, totiž nemožno nevyhnutne považovať za rovnovážnu v zmysle tejto smernice.
- 41 Na druhej strane, keď je sadzba úrokov z omeškania stanovená v zmluvnej podmienke zmluvy o hypotekárnom úvere vyššia, než je sadzba stanovená druhým prechodným ustanovením zákona 1/2013, a má byť podľa tohto zákonného ustanovenia znížená, táto okolnosť nemôže brániť vnútroštátnemu súdu, aby – so zreteľom na smernicu 93/13 – mohol okrem tohto opatrenia zníženia vyvodiť všetky dôsledky z prípadnej nekalej povahy zmluvnej podmienky, ktorá stanovuje túto sadzbu, prípadne aby túto podmienku aj zrušil.
- 42 V dôsledku toho z vyššie uvedených úvah vyplýva, že článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni takému vnútroštátnemu ustanoveniu, podľa ktorého vnútroštátny súd rozhodujúci v konaní o nútenom výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou má dať prepočítať sumy, ktoré sú dlžné podľa zmluvnej podmienky zmluvy o hypotekárnom úvere stanovujúcej úroky z omeškania, ktorých sadzba je trikrát vyššia než zákonná sadza, a to tak, aby výška týchto úrokov neprekračovala toto maximum, pokiaľ uplatňovanie tohto vnútroštátneho ustanovenia:
- nemá vplyv na posúdenie nekalej povahy takej zmluvnej podmienky zo strany uvedeného vnútroštátneho súdu a
 - nebráni tomu, aby tento súd zrušil uvedenú zmluvnú podmienku, ak dospeje k rozhodnutiu o jej „nekalej“ povahe v zmysle článku 3 ods. 1 uvedenej smernice.

O trovách

- 43 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru, a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni takému vnútroštátnemu ustanoveniu, podľa ktorého vnútroštátny súd rozhodujúci v konaní o nútenom výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zataženej hypotékou má dať prepočítať sumy, ktoré sú dlžné podľa zmluvnej podmienky zmluvy o hypotekárnom úvere stanovujúcej úroky z omeškania, ktorých sadzba je trikrát vyššia než zákonná sadza, a to tak, aby výška týchto úrokov neprekračovala toto maximum, pokiaľ uplatňovanie tohto vnútroštátneho ustanovenia:

- nemá vplyv na posúdenie nekalej povahy takej zmluvnej podmienky zo strany uvedeného vnútroštátneho súdu a
- nebráni tomu, aby tento súd zrušil uvedenú zmluvnú podmienku, ak dospeje k rozhodnutiu o jej „nekalej“ povahe v zmysle článku 3 ods. 1 uvedenej smernice.

Podpisy